

Pomogáts Béla

Irodalmi krónika

Részlet

A könyvhét előtt hangzottak el vésztjós-ló nyilatkozatok arról, hogy a korábbi ünnepi könyvnapokhoz képest valóságos csőd következik, annyira szegényes lesz a választék az élő magyar irodalomból. Hála Istennek (és elismerés a kiadóknak) nem így történt. Számos új és igen sikeres költői és prózai kötet hívta fel magára az olvasó figyelmét, és most hogy már nagyjából túl vagyunk a könyvheti termés tüzetesebb megismerésén, bátran megállapíthatjuk: az élő magyar irodalom semmivel sem halványabb ebben az esztendőben, mint a megelőzőekben. Sőt az, hogy leomlottak a cenzurális beavatkozás külső intézményei, és érezhetően feloldódtak belső, lelki görccsei, igen sok eddig rejtett értéket engedett a nyilvánosság elé: írókat, műveket egyaránt.

Így történt ez az elbeszélő irodalomban is, ahol látványosan megszűntek a politikai tabuk, s ennek köszönhetően nemcsak olyan művek kerültek az olvasók elé, amelyeket korábban erőteljesen megcsonkított a hivatal (például **Eörsi István** és **Molnár Miklós** kötetei), hanem olyan szerzők és olyan témák is nyilvánosságot kaptak, amelyek korábban igen tilalmas helyzetben voltak (például **Cseres Tibornak** a vajdasági magyarokat sújtó 1944 végi tömeges megtorlásokról készült beszámolója vagy **Aczél Tamás**

nagy regénye, amely eddig csak angol-szász nyelvterületen aratott sikert.)

Ezúttal a könyvhét néhány sikeresnek és értékesnek érzett prózakötetéről szeretnék vázlatos képet adni, legközelebb pedig a költői műfaj eredményeiről.

Az új magyar próza, hasonlóan a korábbi esztendők terméséhez, most is színes gazdagságot mutat. A személyes vallomástól a dokumentumregényig igen széles a skála, éppen ezért az alább bemutatandó művek az élő magyar irodalom változatait, típusait is jelzik. **Jókai Anna** *A töve és a gallya* című kötete talán a legszemélyesebb közöttük: rövid lírai prózák, esetenként valóságos prózaköltemények és „apokrif imák” gyűjteménye. A sikeres regényíró, akinek munkásságát korábban is gazdag személyesség és vallomásosság szötte át, most hangsúlyosabban a vallomások könyvével jelentkezik: vallomásokkal a kereszténységről, a magyarságról, az európaiságról és az irodalomról. A meditatív írások nem egyszer az Istennel folytatott beszélgetés: azaz az imádság hagyományos formáját öltik, s valóban, **Jókai Anna** új könyvét bensőséges vallásosság hatja át. Igen gyakran hivatkozik a Szentírásra, máskor meg **Kempis Tamás**, **Simone Weil** és **Hamvas Béla** írásait idézi, mint világgépének vonatkozási pontjait. [...]